

מאורות אל העבר

ח אייר תתנו | 03/05/1096

אל קולארהמים שוכן במרומים המציא מנוחה נכונה
 תחת כנפי השכינה במעלות קרושים ומדורים בזה
 הרקיע מזהרים את ראשי האונים האלופים תפוח
 ופרנסים ומנהיגים הנאהבים והנעימים והישרים אשר
 בקרו נפשותם בעננים קשים וקרים אנשים ונשים בחלוח
 ובחורים שנהרגו על קדושת השם האריר בארירם בשנת
 סתיו ובשנת סיו ונתח בכל מקומות אשר ישראל דרים בצאת
 למכתם פשוט צוארם בממות משונות המיתו אותם האבנים
 וקצתם נקברו חיים בקברים ובחזקם גאוני ארץ ראשי
 ישיבות המה המורים וסידים טפונשים אהוה להם תכלים
 וצירים על זאת ספרו הספרים בחמורים ועבדו שקסרו
 נפשם על קדושת השם באהבה ביד צרים תקבת נקום
 נקמתם ודמם עלינו ועל כל ישראל והאמיתות מכפרים
 ויסתורם בסתר בגפנו לעלמם ויצרו בצדור החיים נשמתם
 יהוא נהלחם וינורו בשלום על משכבם ונאמר אבותי

אב הרחמים שוכן במרומים בקדושת העומים הוא הפקיד ברהמים
 ונתממים ותישרים קהלות בקדוש שסרו נפשם על קדושת השם והאבות
 והנעימים במיניהם ובמתם לא נקרו: סגורים קלו ופאניות נכרו לעשות רצונם
 והקצורים יקברו אלהים לסובה עם שאר צדיק עולם: ונקום בנינו לעיני נקמת
 דם עבדיו השפוד: ככתוב בתורת משה איש האלואים הילינו עם בנינו כידם אנכי
 לקי עם קשילב לצריו ונקר אדמתו עמו: ועל ידי עבדך התיאום כחוב לאמרי ונקמי
 דם אנקתי: וישועה בציון ובכתבי הקודש: אמר לשהאמרו בנינו אתי צא לקיים
 ידע בנינו לעיני נקמתם עבדך השפוד: ואמר כי דורש דמים אתם ובר לא עשית
 צדקת עניים: ואמר ריחן כמים קלא ניות קתין ראש על ארץ רכה: מנהל כדור יעשה
 על בקריו ראש: אשרו יושבו ביתך עור הילוק סלה: הילול

גרות שו"ם

שנים רבות פרחו הקהילות היהודיות בעמק נהר ריין שבגרמניה. בקהילות שו"ם (שפירא, וורמייזא ומגנצא) נהנו היהודים מהגנתם של שליטי המקום, שגשגו כלכלית, ובעיקר עסקו בתורה בבתי מדרשם של רבינו גרשום מאור הגולה, ושל רש"י ותלמידיו. אבל לפתע נקטעה האידיליה. המוני איכרים קנאים נענו לקריאתו של האפיפיור לצאת למסע צלב לארץ ישראל, כדי לגאול את ארץ הקודש מידי המוסלמים. בדרכם למזרח התיכון, החליטו הצלבנים שלפני המלחמה במוסלמים עליהם לטפל ב"כופרים" שעל אדמת אירופה. בח' באייר תתנו"ו (3.5.1096) התנפל ההמון על קהילת שפירא, וימים ספורים לאחר מכן גם על וורמייזא ועל מגנצא. מאות יהודים נרצחו באכזריות. בדילמה שהועמדה בפני היהודים - להתנצר או להיהרג - בחרו רובם בקידוש השם, ויצרו לדורות אתוס של שמירה על אמונת ישראל בכל מחיר. לימי האבלות המסורתיים של "ספירת העומר" שבין פסח לשבועות, נוספה משמעות חדשה. אירועי מסעי הצלב נצרכו בתודעתם של יהודי אשכנז, והונצחו בספרי זיכרונות, בקינות ובתפילות "אב הרחמים" הנאמרת בקהילות רבות מדי שבת.

הקינה לזכר נרצחי הפרעות-מאת Prayer book - Machzor from Altona 1744, ויקפדיה נחל הכלל

מפת עולם

